

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi (2002/58/EÜ) läbivaatamist käsitleva Euroopa Andmekaitseinspektori esialgse arvamuse kommenteeritud kokkuvõte

(Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel www.edps.europa.eu)

(2016/C 378/09)

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Käesolevas arvamuses esitatakse Euroopa Andmekaitseinspektori seisukoht eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi 2002/58/EÜ läbivaatamise põhiküsimuste kohta. Arvamus esitatakse vastuseks Euroopa Komisjoni taotlusele.

Vajame uut eraelu puutumatus ja elektroonilise side õigusraamistikku, kuid see peab olema arukam, selgem ja tugevam: vajame rohkem selgust, kuid ka paremat jõustamist. Õigusraamistikku on vaja, et tagada meie side konfidentsiaalsus kui Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud põhiõigus. Vaja on ka sätteid, mis täiendavad ja vajaduse korral täpsustavad isikuandmete kaitse üldmääruse kohaseid kaitsemeetmeid. Samuti peame säilitama kaitse praeguse kõrge taseme küsimustes, mille kohta on kõnealuses direktiivis sätestatud täpsemad kaitsemeetmed kui isikuandmete kaitse üldmääruses. Üldmääruses sisalduvad mõisted, selle territoriaalne kohaldamisala, õiguskaitseasutuste koostöö ja järjepidevuse tagamise mehhanismid ning paindlikkuse ja juhiste andmise võimalus peavad olema eraelu puutumatus ja elektroonilise side puutumatus jaoks kindlaks määratud.

Uue õigusraamistiku ulatust tuleb laiendada. Arvestada tuleb tehnika ja ühiskonna muutumist ning tagada üksikisikutele samal tasemel kaitse kõigi funktsionaalselt samaväärsete teenuste korral olenemata sellest, kas neid pakuvad tavaliste telefoniteenuste ettevõtjad, IP-kõne teenused või mobiilse sõnumside rakendused. Tõepoolest, vaja on teha veelgi rohkem ning kaitsta peale funktsionaalselt samaväärsete teenuste ka neid, mis pakuvad uusi sidevõimalusi. Uued eeskirjad peaksid ühemõtteliselt hõlmama ka masinatevahelist sidet asjade interneti kontekstis, sõltumata kasutatava võrgu või sideteenuse liigist. Uued eeskirjad peavad tagama ka kasutajate teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitse kõigis avaliku juurdepääsuga võrkudes, sealhulgas seoses Wi-Fi-teenustega hotellides, kohvikutes, kauplustes, lennujaamades, ning võrkudes, mida pakuvad haiglad patsientidele ja ülikoolid üliõpilastele, ning haldusasutuste loodud Wi-Fi-pöörduspunktid.

Nõusolek peab teadlik, pakkudes kasutajatele vabatahtlikku valikut, nagu nõuab isikuandmete kaitse üldmäärus. Juurdepääs peab olema võimalik ka küpsiste kasutamist küsimata. Mujal kui selgelt määratletud erandite korral (nt esimese isiku analüüs) ei tohi ilma vabatahtliku nõusolekuta sidet jälitada ega seirata küpsiste, seadme sõrmejälgede ega muude tehniliste vahendite abil. Samuti peavad kasutajatel olema kasutajasõbralikud ja tõhusad mehhanismid nõusoleku andmiseks ja tagasivõtmiseks veebilehitsejas (või muus tarkvaras või operatsioonisüsteemis).

Elektroonilise side konfidentsiaalsuse paremaks kaitseks tuleb liiklus- ja asukohtaandmete puhul säilitada ja tugevdada kehtivat nõusoleku nõuet. Selle sätte ulatust tuleb laiendada kõigile, mitte ainult tavalise telefoniside ettevõtjatele ja internetiteenuse pakkujatele.

Uued eeskirjad peavad selgelt võimaldama kasutajatel kaitsta oma elektroonilist sidet läbiva krüptimisega (ilma tagausteta). Keelata tuleb krüptitud side dekrüptimine, pöördprojekteerimine või seire.

Uued eraelu puutumatus ja elektroonilise side puutumatus eeskirjad peavad kaitsma soovimatu side eest ning neid tuleb kaasajastada ja tugevdada, ning neist lähtuvalt tuleb küsida vastuvõtjalt eelnevat nõusolekut mis tahes soovimatu elektroonilise teabe edastamiseks olenemata edastusviisist.

I. SISSEJUHATUS JA TAUST

Käesolev esialgne arvamus on vastus Euroopa Komisjoni taotlusele, mille ta esitas Euroopa Andmekaitseinspektorile kui sõltumatule järelevalveasutusele ja nõuandvale organile eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi⁽¹⁾ läbivaatamise kohta arvamuse saamiseks.

⁽¹⁾ Viide: Ares(2016)2310042 – 18.5.2016.

Konsulterimine Euroopa Andmekaitseinspektoriga toimus samaaegselt komisjoni korraldatud avaliku aruteluga, mis oli avatud kuni 5. juulini 2016⁽¹⁾. Komisjon taotles arvamust ka artikli 29 alusel asutatud andmekaitse töörühmalt, kus Euroopa Andmekaitseinspektor osales töörühma täieõigusliku liikmena⁽²⁾.

Arvamus sisaldab Euroopa Andmekaitseinspektori esialgset seisukohta eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi läbivaatamise kohta, keskendudes küsimustele, mille kohta komisjon küsis konkreetselt tema arvamust. Lisaks sisaldab arvamus Euroopa Andmekaitseinspektori osalust avalikus arutelus ning seetõttu võidakse arvamuses käsitleda ka teisi küsimusi, mida komisjon ei ole arvamus taotluses konkreetselt nimetanud. Samuti võime anda täiendavaid nõuandeid seadusandliku menetluse järgmistes etappides.

Eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi läbivaatamine on üks digitaalse ühtse turu strateegia⁽³⁾ kesksetest algatustest, mille eesmärk on usalduse ja kindluse suurendamine Euroopa Liidu digitaalsete teenuste vastu, keskendudes kodanikele kõrgetasemelise kaitse ja turuosalistele võrdsete tingimuste tagamisele kogu Euroopa Liidus.

Läbivaatamisega soovitakse ajakohastada eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi, et tagada andmekaitse sidus ja ühtlustatud õigusraamistik Euroopas. Eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiiv täpsustab ja täiendab direktiivi 95/46/EÜ⁽⁴⁾, mis asendatakse hiljuti vastu võetud isikuandmete kaitse üldmäärusega⁽⁵⁾. Eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivis sätestatakse konkreetsed eeskirjad, mille põhieesmärk on tagada elektroonilise side konfidentsiaalsus ja turvalisus. Samuti kaitseb direktiiv juriidilisest isikust abonentide õiguslikke huve.

XI. JÄRELDUSED

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud side konfidentsiaalsuse olulisus üha kasvab, sest elektrooniline side tähtsus meie ühiskonnas ja majanduses kasvab pidevalt. Käesolevas arvamus esitatud kaitsemeetmed on määrava tähtsusega, et tagada digitaalse ühtse turu strateegias esitatud komisjoni pikaajaliste strateegiliste eesmärkide edu.

Brüssel, 22. juuli 2016

Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektor

⁽¹⁾ Vt <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-evaluation-and-review-privacy-directive>. Küsimustik on avaldatud veebiaadressil <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EPRIVACYReview2016>.

⁽²⁾ Artikli 29 alusel asutatud töörühma 19. juuli 2016. aasta arvamus 3/2016 eraelu puutumatus ja elektroonilise side direktiivi hinnangu ja läbivaatamise kohta (2002/58/EÜ) (WP 240).

⁽³⁾ Komisjoni 6. mai 2015. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia (COM(2015) 192 final), avaldatud veebiaadressil <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0192&from=ET>.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).